

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pešti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajo, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pešti prejemati za četrt leta 3 gid. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. Opravništvo, na katero naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne redi, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši

Jugoslovansko bojišče.

Iz Kostajnice 19. dec. [Izv. dop.]

Predvčerajšnjim je bil v Jamici tik turške meje shod blizu 80 poveljnikov in važnejših voditeljev, ter podpornikov vstanka v Bosni. Sestanek ta se je vršil v najlepšem parlamentarnem redu, kateri bi bil gotovo jako imponiral, posebno onim turkoljubnim dušam, ki tako radi psujejo na vstaše, kakor na divje nosove rezoče barbare. Želel bi bil, da bi bil navzoč koji od teh junakov, prepričal bi se bil iz lastnega pogleda, da vstaši, kakor se vedò hlabro boriti na bojnem polji, so se sposobne pokazali tudi v parlamentarni sobi. Sklenilo se je, vstaneke vzdržati čez zimo in ga organizirati do spomladi tudi v Bosni, enako onemu v Hercegovini. Za poveljnika vseh bosenskih čet je bil proglašen Slovenec Miroslav Hubmajer, kateri je v velikem čislju pri vseh vstaših zbog odkritega svojega značaja in nesebične navdušenosti za stvar. Mladi knez Petar Karagjorgjevič, znan tudi pod imenom Mrkonič, bil je navzočen, a kazalo se mu je v lice, da vstaši ne marajo služiti njegovim osebnim interesom, ter da naj jih zapusti. S tem so ob enem tudi pojasnena poročila o nevarnih naklepih na življenje Miroslavljevo. Izmed slovenskih prostovoljcev sta še tukaj Merlak in Kovačič, ostali so se zbog neugodne osnove razkropili na vse strani. Menim, da so večidel doma, morda da bode na spomlad stvar bolje šla izpod rok.

Od turške meje 18. dec. [Izv. dop.]

Te dni je šel čez mejo kanon v vstaški tabor. Po Hubmajerjevem naročilu je bil vlit. Za kanonom je šla tudi laveta in municija. S kanonom bodo mogli vstaši tudi povečja turška mesta, kakor so Novi, Kostajnica, Priedor itd., napadati, celó ker Turki v celey severnej Bosni niti jednega za odprto bojno polje sposobnega kanona nima. Zemljeni nasipi okolo tvrđjavic so ali prazni, ali pa stojé po njih stari kašljavci še iz časov generala Lavdona. Hubmajer pač nikakor ne more brez kanona biti. Bog mu daj najbolji vspeh ž njim! V vstaškem taboru se uže dalje časa zadržava Petar Karagjorgjevič. Rad bi, da bi se vstaši za njega izjavili, proglašivši ga za svojega vođjo in za srbskega kneza! To bo pa težko šlo, in bi bilo tudi upravnosreča za vstajo. Če hoče Petar Karagjorgjevič kot srbski patrijot s svojim velikim bogatstvom vstajo podpirati, naj mu bode na čast! Svoje osobne in sebične nakane pa naj vstran pusti. Antagonizem mej Obrenovič in Karagjorgjevič, — če se sedaj razvne, bi bil smrten udar za vstajo, kajti vstaše bi razdelil na dve stranki. Najbolje

bi bilo, da vstaše našega Petra čem preje, tem bolje iz svojega tabora odpravijo. — (To se je zgodilo. Ur.) Taktička organizacija in vojniška disciplina ste zadnji čas mej vstaši lepo napredovali. Prvotne brezredne vstaške trupe preustvarile so se v redne čete s svojimi nad- in podpoveljniki, s stalnim komandom in z vojniškimi znamenji. Zato so pa tudi bojni vspehi vstašev čem dalje sigurnejši.

Diplomatična akcija je dones v frazi reformskih predlogov. Turčija je svojo osnovo uže dala na dan. Svet se čudi, koliko in kaj vse Turčija vstašem obeta. O načinu izvedbe, zlasti pa o poročstvu za nje, molči turška osnova celó, in to jej jemlje vso vrednost. Od druge strani, t. j. od strani zveze treh cesarjev, izdeluje baje grof Andrassy osnovo reformskega predloga. Bode mo le videli, kakšen bo njegov opus. Bati se je, da ne bo preveč po Terebeški vorjal. Vsak praktičen politikar bo rekel, da so vsi ti predlogi reform le poskusi, in to so v resnici. Turško-slovansko vprašanje bo samó meč razrešil. Diplomacija ne bo družega opraviti imela, nego ustvarjene dogodjaje registrovati. Iz tega, da sta obe dve jugoslovanski državi, Srbija in Črna gora v najnovejši čas posojila kontrahovali, bi se moglo skleniti, da bode te spomladi vendar-le v akcijo stopili. Šance tedaj ne stojé za vstajo slabo.

Veliko zadostenje bi nam Slovanom moglo biti, da sedaj govoré uže vse novine tudi Slovanom neprijazne in celó turkofilne skoro tako, kakor smo od početka vstanka mi, ko nam nij posebno imponirala po naših avstrijskih zakonih nikjer zapovedana vera v legitimnost ali zakonitost turške države, da-si je bilo državno pravdnštvo družega mnenja. Zdaj uže celó „N. Fr. Pr.“ v nedeljskem članku priznava, da je naravno, da vstaši turškim obljubam ne verujejo nič, ker so bili tolikokrat prevarani, zdaj se celó uže oficijalna „Pol. Corr.“ norca dela iz turške nezmožnosti. In vprašanje okupacije vstalih dežel, o katerej tudi prej nijmo smeli dosta pisati, če smo hoteli konfiskacije ogniti se, to vprašanje bode najbrž resnica postalo, ker ogerski minister Tisza je na dotično interpelacijo le rekel, da do sedaj še nij imel prilike, dovoljenja dati. Do sedaj še ne. To kaže, da on sam vé, da je mogoče, da pride to še na vrsto. Tako smatra stvar tudi „Wiener Tagblatt“, ki veruje uže v okupacijo, da-si je ne želi. Nij ga pa več človeka v politiki količkaj izvedenega, ki bi ne sodil, da gremo velicim stvarjem nasproti, ki bodo Slovanstvu gotovo na korist.

Iz Carigrada se piše „Politiki“: Vstaši nemajo zaupanja v obljube Turčije, pa tudi ne v akcijo diplomacije. — Prazne kase v Štambulu so najboljši zaveznik Jugoslovancev. Ruski poslanik general Ignatiev pravi, da prihodnjo spomlad se vzdignejo vsi Slovani, ki so pod turško oblastjo. Rusija se bode vstavila — trdi general Ignatiev, — če bode potem Evropa hotela intervenirati. Turčija sama ne more več nego 180.000 vojakov na noge spraviti. Zadnje orožje, ki ga je dobila, je čisto slabo.

Srbska „Zastava“ in za njo drugi slovanski listi obžalujejo z vso pravico, da se katoliki v Bosni ne udeležujejo vstanka, da celo, da po nekaterih krajih kar s Turki drže proti svojim pravoslavnim bratom. Verski fanatizem povsod nesrečo in neslogo rodi. — V severnej Hercegovini pa se po nekaterih krajih tudi katoliki vrlo boré za narodno svobodo s pravoslavci vred.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 21. decembra.

Gospodska zbornica je Wildauerjev nasvet o šolskem nadzorstvu zavrgla po burnej debati, s 34 proti 34 glasovi, po imenskem glasovanju. Knez Čartorjski je zanikaval kompetenco, Hasner je dejal, da nij čas zato, Schmerling, Lichtenfels in Hy so govorili za postavu, minister Stre-majer proti.

Iz **Dunaja** se piše „A. A. Ztg.“ da tako dolgo ministerske krize ne bode, dokler se cesar ne odloči, drugo ministerstvo poklicati. — Dopisi praških listov popisujejo ustavoverno stranko na Dunaji kot popolno dezorganizirano.

Magjari se pripravljajo na resne reči. Pri Kašavi se dela stalen tabor za 6000 honvedov (neodvisne magjarske vojske), ki se bodo vadili v orožji.

Vnauje države.

Angleški minister lord Derby je o orijentalnem vprašanju tako-le govoril v Edinburgu: „Štiri velike vlasti na kontinentu zapovedujejo nad sedem milijoni vojakov. Kakor so se torej previdele za slučaj vojne, tako so vendar tudi vse vlade v Evropi v želji po miru jedine. Kolikor se prevideti da, bode ta želja izpolnila se, ker rešenje orijentalnega vprašanja je še daleč in nikomur še nij jasno, kako se bode rešilo. Jaz menim, da sedaj mogó le trenutna sredstva rabiti se. Avstrija in Rusija imajo brez dvombe iskreno željo, za- braniti, da bi se upor razširil in žele, da se povrne mir. Če so mi tudi posameznosti avstrijskega načrta o reformah neznan, vendar je jasno, da je prevzeta naloga teška. Mi jej želimo poln vspeh in ne smemo nezadovoljni biti, če končnost ne bode vsega prinesla česar si želimo.“ Ta govor je izmed vseh še najjasnejši kar so jih zadnje leto diplomati govorili.

Turčija je volila zopet novega komandanta za Hercegovino v osebi Ahmet Mustar-paše.

Francoska narodna skupščina je volila 73 senarjev. Še dva ima voliti, pa nij mogoče bilo dosedaj dobiti potrebne absolutne večine.

Dopisi.

Iz Dunaja 19. dec. [Izv. dop.] († Dr. Alojzij Jelenec. Komers „Slovenije“. Bal slovanskih društev na korist na avstrijska tla pribegle raje). Dr. Alojzij Jelenec, nadzdravnik pri 41. peš-polku baron Kellner, brat posebno na Dunaji vrlo znane prefekta v Terezijanišči in brat avditorijskega nadporočnika v Glinem, umrl je v 32. letu svoje starosti 16. t. m. po kratkejši bolezni v garnizonski bolnišnici. Pokojnik je bil vnet Slovenec, jako talentiran — imel je v kratkem postati polkovnik zdravnik. Rojen je bil v Beršlinu pri Novem mestu. Zemljica mu bodi lahka!

Akademično društvo „Slovenija“ je v petem svojem zboru sklenila komers prirediti gosp. Jos. Stritarju na čast. V istem zboru sklenilo se je, da se ima društvo „Slovenija“ udeležiti vseslovanskega bala, kojega čisti dohodek je namenjen ubogim na avstrijska tla pribeglim raji. Ta hvalevredna misel rodila se je v društvu čeških dijakov v „Akademičnem Spoleku“, ki je v jako navdušenem oklicu povabilo vsa slovanska dijaška društva, da pomagajo ta dobrodelni bal uresničiti. Bojimo se le, da bode zopet policija dijakom vseučiliščnikom slovanskim račun prekrizala, kot se je to zgodilo v Pragi, ko se je v isti namen bal aranžirati namerjavalo.

Z veliko radostjo pozdravili smo tukajšnji vseučiliščniki vest, da boste v „narodni tiskarni“ jeli izdajati knjižice beletrističnega obsežka. To podvzetje se ne more dosti prehvaliti, ker ima čez vse blagi namen, čitanje nemških knjig pri slovenski mladeži izpodriniti, njena srca za mili materni jezik vneti, ter slovenske zelo zanemarjene beletristiki na noge pomagati. Sramota bi bila, ko bi se ne našlo dovolj domoljubov za naročenje in podporo tega blazega podvzetja. Torej na noge! —

Iz Gradca 20. dec. [Izv. dop.] Kakor so uže nemški listi poročali, spremenile so se letos nekatere tako zvane vojaške pripravnice (Vorbereitungsschulen) in kadetske učilnice v štirirazredne kadetske šole in to v nekaterih krajih definitivno in v drugih pa provizorično. Definitivno so ustanovljene šole: v Beču, Pragi, Budim-Pešti, Lobzovu pri Krakovem, Liebenau-u pri Gradcu in Trstu, provizorično pa: v Lvovu, Zagrebu, Brnu, Hermanstadtu, Inomostu, Kašavi in Temešvaru. Pripravnice pa so še ostale v teh-le mestih: V Ljubljani, Belovaru, Olomucu, Turnu, Lincu, Karlsburgu, Kamjencu i Otočcu.

Učni načrt v teh šolah se še nij došlo, ampak je ostalo pri starem; prihodnje leto pa se odločijo natanko šolski predmeti, koji se bodo primerno razdelili na vse štiri letnike.

Kar se tiče tukajšnje kadetske učilnice, moramo pripoznati, da ima v eno uro od mesta oddaljenem Liebenau-u jako pripravno in vsem potrebam zadostujoče poslopje, o čemer smo se sami prepričali. Pri priložnosti

smo izvedeli iz zanesljivega vira, od prijateljske strani, da se v tej šoli tudi slovenščina kot obligaten predmet po dve uri na teden v vsakem razredu predava za one učence nemške narodnosti, koji ne umejo vsaj dveh v naši državi nahajajočih se jezikov pa hočejo pozneje vstopiti v kak polk s slovenskim ali hrvatskim jezikom.

To torej, da se naš mili jezik podučuje tudi v vojaških učilnicah, in sicer pri učenih nemške narodnosti, to nam zadostno spričuje, da nij slovenščina tako barbaričen jezik, kakor si domišljuje oni judovsko-turški list na Dunaji, koji se je upal tam po letu enkrat strašno sodbo podpisati Slovanstvu s tem, da je namreč nekako tako-le se izrazil, „da dvomi, so-li Slovani bolj za omiko sposobni, nego Turki!“ Res človek ne ve, beroč kako tako ali enako bedastočo, bi se li jezil ali smijal; po našem mnenju je to sredstvo najboljšje, take ljudi pustiti pri miru tako dolgo, da jih čas, — bodoči — prepriča!

Kaj bodo neki rekli k temu oni skrbni nemškovalni odgojitelji naše mladine, koji uže na vse grlo vpijejo, da se njim krivica godi, kadar zahtevamo Slovenci, naj se naša mladina podučuje v materinščini? Bodo-li vedno kratili nam naše pravice?

Kakor drugod, tako tudi tukaj v Gradcu vrlo željno pričakujemo gosp. Stritarjevega „Zvona“ in upati smemo, da si bode veliko število tu bivaajočih Slovanov omislilo tako izvrsten lepoznanstveni list; kajti, predobro smo spoznali, kaj nam je bil „Zvon“ še le potem, ko ga nijmo imeli več. Dobro dušel!

Iz Gorice 19. dec. [Izv. dop.] Uže osem dnij pred prihodom mladega virtuozu Krežme bila je živa govorica in vsestransko nestrpljivo pričakovanje v „našoj Nizzi“ o nastopu tega nenavadnega velikana slovanskega koncertista. Petek večer 17. t. m. nastopil je tedaj Fr. Krežma s svojimi simpatično sestrice Anko v prvo deske goriškega gledališča. Še živahnim rokoploskom bil je od občinstva sprejet. Nastopil je, gotov svoje naloge mirno, resno tako, da je zaradi te pri tako mlademu umetniku nenavadne lastnosti občinstvo kar očaral. Ko je pa začela njegova roka po strunah violine igrati, vtilnilo je vse, slišal bi bil miš po podu iti, tako je velikanska množica spremljala mileje in mileje glasove njegovega violina kakor v gaju bivaajočega slavčka; človek se je čutil, akopram ne muzikus, v nadzemskih višinah. Gromoviti aplavs je zagrmel po nehanji vsacega komada; „živio“ in „bravo“ klici so doneli slavnemu izvanrednemu umetniku, a ne enkrat, moral se je pri vsacem komadu trikrat zopet na oder prikazati. Kaj poreko mameluki ljubljanskega filharmoničnega društva? Sem naj bi se potrudili in se njihove sramotne blamaže osobno prepričali! A vi Ljubljančanje gotovo ne veste zakaj je Krežma od strani vaših nemškutar-skih mamelukov bil mrzlo sprejet, zakaj so ničle filharmoničnega društva v njihovem „šmirblatu“ neugodno, da perfidno kritiko pisali. Želod, želod, gospoda moja mu je manjkalo na klobuku in črn frak mesto slovanske surke.

Tukajšnji muziki se ne morejo prečuditi temu mlademu umetniku in italijanski list so polni prehalne kritike o njegovem koncertu. „Isanzo“ piše mej drugim: „Včeraj

smo bili pri prvem koncertu tega mladega čudnega mladeniča, katerega redka kapaciteta in nenavadni muzikalični talent je došel v tako mladem duhu do najvišjega verhunca. Mnogobrojno občinstvo je občudovalo, viharo aplavdiralo, slaveče tega od narave izbranega umetnika muzike itd. Tudi mladej sestrici Anki donela je slava od vseh strani in po pravici je vredna spremljati svojega slavnega bratca.

Iz Planine 20. dec. [Izv. dop.] Kdor je imel priložnost preteklo jesen potovati po sicer ubožnem in nerodovitnem Notranjskem, lahko se je osobno prepričal, kako bogato je bila sadjem obdarjena naša stran. Res človek se srčno veseli in čudom čudi videč, kako se staro mahom uže vse obraščeno in zapuščeno sadno drevje vendar-le kar šibi pod silno težo sladkega sadja! Le žalibog, da je ravno pri nas tako malo sadnosnega drevja in še ono, kar ga je, vse zanemarjeno in zapuščeno! Malo kje zapaziš, da se po vrtovih uže onemogla stara drevesa nadomestujejo mladini, krepkimi! Naši poljedelci sicer vrlo dobro uvidevajo, koliko jim odleže surovo sadje v jeseni koliko posušeno po zimi do dobra so preverjeni, da je še sadjerejo prilično malo opraviti — a vendar od kod ta prikazen, da pri nas še toliko praznega prostora, toliko ledine? Na to vprašanje hočemo takoj odgovoriti.

Pred kakimi 20 leti, ko še ona železna kača (kakor rekajo železnici) nij lazila iz Ljubljane v bogati Trst, takrat je bilo blagostanje v Planini doma, ker zaslužilo se je na veliki cesti še živino silno veliko darja, zraven tega pa, kar je čisto naravno zanemarjalo se poljedelstvo sploh. Nikdo se nij veliko brigal, čim bode preživel družino čez dolgo zimo, vsaj je lahko zaslužil si denarja — pa še srebrnega — in „za novce se vse dobi“ pravi pregovor. Ali časi so se izpremenili in z njimi stanje našega kmetovalca. Zaslužka nij več na cesti, drugod tudi malo ali nič, treba se je obračati na kako drugo stran, da bi se ubožtvu v okom prišlo. Polje je pri nas premajheno in preslabo ter bi še takó umno obdelovano ne zadostovalo sedanjim potrebam; mora se tedaj od drugod uvaževati, kmet mora živež kupovati! Od kod vzeti novcev?

Ker je v okolici mnogo senožeti, prostora za sadno drevje tudi več kakor preveč praznega stoji, koji ne dá nikakega dobička a dragi davek se mora vendar-le plačati od njega — ta okoliščina, mislimo, bode vendar enkrat pripeljala k izpoznanju našega ratarja, da mu ne ostaja družega, nego pridno se poprijeti živino- in sadjereje! Toda to prepričanje ne bode tako kmalu še prodrlo mej našimi kmeti, ker za svojih mladih let hodeči v šolo se nijso učili družega, nego nemškutiti, mesto da bi se bili učili potrebnih jim vednostij in nauk za prihodnost. In nasledek tega blažnega sistema je bil in je še ta, da ti siromaki v vednostnem oziru niti čitati in pisati ne umejo!

Upati pa smemo, da se bode v tej zadevi kmalu na boljše obrnilo; kajti v „mladini je prihodnost“ in naša mladina ima v gosp. J. Benedeku vrlega in rodoljubivega učitelja, kojemu je pred vsem na tem ležeče, da se otroci na podlagi materinščine naučijo potrebnih jim vednosti ter se posebno mar-

ljivostjo in vstrajnostjo podučuje in priporočuje sadjerejo.

In kadar bodo sedanji mladi učenci dorasli ter postali gospodarji ravnali se bodo brezdvomno po naukih, prijetih od svojega izvrstnega učitelja. Na tak način spremeni se bode sedaj malo užitka dajajoča naša lepa dolina v rodoviten, rajsko podoben kraj, kjer bode zopet kraljevalo blagostanje, kakor nekdaj v onih zlatih časih!!

Gosp. učitelju pa čestitamo k dobremu vspehu ter ga zagotavljam, da si bode s tem postavil lep spominek „aere perennius“. Le tako naprej! Planinski.

Iz Divače 16. dec. [Izv. dop.] G. dopisnik iz Brežine je v listu „Slov. Nar.“ št. 384 pre črno popisal ovire na železniški progi mej Divače in Ležečami. Vlak 165 je bil okolo 3 ure po polu dne 30. p. m. na Gabrku zameden; nij bilo ravno toliko snega a burja ga je pobrala na hribovju in ga s hudo silo mej vlakove vozove vrgla, tako, da je mahoma obstal. Plug od zgoraj na pomoč mu poslan prišel je pred onim iz Divače poslanim in ko se je prepričal, da po noči pri strašnej burji in snegu nij nič opraviti, vrnil se je nazaj v Leževče. Iz Divače poslanemu plugu se je ravno taka godila. Poškodovano in iz tira preobrnilo se je bilo res nekoliko vozov; a da bi se bil en plug v lokomotivo tako zapičil, da so ga morali odsekati, o tem nam sosedom nij prav nič znano. Drugi dan, ker je bilo vreme še slabše, se nij mogla nič popraviti proga, morala je zaprta ostati še družih 24 ur, ker še le 2. t. m. ko se je burja olegla in sneg prenehal, se je posrečilo ovire odstraniti in ob 4. po polu dne je zopet poštni vlak iz Šentpetra v Trst odrinil.

Ker uže od južne železnice govorim, dovolite mi tudi par besed o naši novejši železnici v Istri poročiti. Delalo se je do zdaj še precej marljivo, dosta je uže dodelanega a še dosta čaka dovršenje. Ako se ima res uže 18. avgusta p. l. odpreti, moralo se bo bolj energično delati in bolje delavce plačevati ko dozdaj. To vam je res pravi „Nothstandsbau“. Kjer še pomanjkanja in revščine nij bilo, tam bode gotovo nastala pri tem delu. Vlada je imela blag namen, da revščini v Istri nekoliko po tem v okom pride, a nesrečni sklep pa delo oddati židom je dosti tega uničil.

Prezirali so se neki domači in drugi konkurenti, ki so bili pripravljeni delo dosta cenejše izvršiti, in delo je dobil povsod znan žid F., kateri s svojimi uradniki in inženirji ima dosta večjo ljubezen za svoj žep kot za celo revno Istro in celo Avstrijo. Splošna je tožba čez to podvzetništvo po celej Istri, da se delavcem zasluženi krvavi krajcarji ne izplačujeje, vsakemu se mora pritrpati. Če ima več potegniti bolj ga oderó. Da imajo sodnije iz tacihi uzrokov dosta posla s pravdami se nam zdi čisto n. ravno. To je še jedino sredstvo, katerega se prikrajsani poslužujejo, da svoj zaslužek dobe. Lansko leto, ko so bili škandali po celej črti zavoljo prikrajsanega zaslužka še bolj redki je, če se sme njegovim besedam verjeti neki nadinženir velikodušno zmirom iz svoje mošne doplačeval, a zdaj se je zmanjkal, ker, ko bi to res bilo, bi moral biti sam podvzetnik, pa tudi v tem slučaju bi ne delal drugače kakor smo ga imeli spoznat priložnost. Da je bil vsak mesece na črti

kak škandal mej delavci in inženirji je čisto naravno. Delavec se je trudil cel dan lačen, žejen iz raztrgan, in čez 5—6 tednov sprevidel je kako se mu teški trud plačuje.

Zdaj čez zimo upamo v miru živeti, ker delavci so se povrnil v svoje domače kraje. Žalostno je bilo jih videti odhajati revne in raztrgane, ko so vendar v spomladu čvrsti dobro rejeni in oblečeni dohajali. Židovo gospodarstvo je tudi te popolnem uničilo. Naj bi se pri oddajanju družih železnic bolj pazilo, komu se kaj takega prepusti.

Domače stvari.

— (Zadnja predstava dramatičnega društva) prinesla nam je jako fino igro, polno zanimivih zapletkov in dobrih dovtipov. Obžalovati moramo, da si ravno take igre pri našem občinstvu ne zadobé pravega priznanja; vsaj praznih prostorov pri predstavljanju veseloigre „Ogenj nij igrača“ ne moremo pripisati samo delavniku. Glavna naloga je našla v gosp. Jeločniku prav pridnega zastopnika; sem ter tja bi bili želeli malo več živahnosti, pa priznati moramo, da je imenovani gospod ravno najvplivnejše momente vedel dobro porabiti. Omeniti moramo tudi, da je gosp. Jeločnik to igro preskrbel za slovensko gledališče. O gospodičini Podkrajske kovej povemo to, kar povedati nam je vedno prijetna naloga: razumna in fino nijansirana igra. Gospodičina Vrtnikova kaže mnogo talenta in poguma; tu in tam bi se morala malo moderirati. G. Kocelj nam je bil po godu, škoda, da se mu rola nij prav prilagala. Drugi sodelavci so zadostili.

— (Zagorska čitalnica) na Notranjskem bode imela sv. Stefana dan, t. j. 26. decembra, ob 6. uri zvečer občni zbor. Dnevni red je: 1. poročilo tajnikovo; 2. polaganje društvenega računa; 3. vpisovanje udov in plačevanje letnine za 1876; 4. volitev novega odbora; 5. razni predlogi. Želeti je, da bi se p. n. družbeniki, ki jim je mar za obstanek našega društva, v obilnem številu tega zbora udeležili. Odbor.

Vabilo na naročbo.

„Slovenska knjižnica,“ zbirka izvirnih in prestavljenih romanov, povestij, dram itd., začne v Ljubljani tiskom „narodne tiskarne“ po novem letu izhajati.

Prvi zvezek, nov izviren Jurčičev roman „Doktor Zober,“ izide 10. januarja in potem izide vsak mesec ali dva ali jeden velik zvezek.

Naročiti se je mogoče najmenj na prve 3—4 zvezke (znašajoče 40 tiskanih pol).

Vse gospode naročnike, nabiratelje prosimo, naj pošljejo naročnino 2 gld. za tri resp. štiri zvezke (preračunjeno po 6 kr., za dijake po 5 kr. tiskano polo), administraciji „narodne tiskarne“.

Nabiraleci mej dijaki morejo poslati tudi za posamezne zvezke, za prvi po 50 krajcarjev.

Oglasiti se prosimo brž, da vemo koliko iztisov založiti, ker je prvi zvezek uže v drugej poli v tisku.

Dosedaj se je oglašilo komaj toliko naročnikov, da se bode tisk in papir plačal, tedaj se zanašamo, da bode še mnogi na novo oglasil se. Uredništvo.

Poslano.

Visokočestiti g. urednik! V številki od 15. dec. 1875 Vašega mnogočislane lista se nahaja obširen dopis iz Dunaja, ki poroča o delovanju tukajšnjega akademičnega društva „Slovenije“. Ker se je ta dopis mogoče tudi drugače razumel, kakor je bil njegov namen, dovoljujem si kot predsednik tega društva opomniti, da je imela „Slovenija“ v zadnjem času res dosti sovražnikov, ki so jo hoteli na vsak način pokopati, da pa si je prejšnji predsednik, gosp. Ant. Terstenjak veliko truda prizadejal, da se to nij zgodilo. Njemu in nekaterim drugim, ki so ga v tem trudapolnem početju podpirali, se je torej zahvaliti, da se je „Slovenija“ tudi v tistem času kljub protečim elementom ohranila.

Toliko se mi je zdelo potrebno dostaviti zgoraj omenjenemu dopisu, in upam, da bode sl. uredništvo ta stvarni dostavek blagovolilo sprejeti v svoj cenjeni list.

Z odličnim spoštovanjem

J. Kavčič,

sed. predsednik „Slovenije“.

Na Dunaji, 19. dec. 1875.

Prvi ljubljanski

20 in 25 kr.

blaga-bazar.

Živila

konkurenca!

Vsacemu kupcu je zelo koristno zvedeti, kje se ne le lahko po ceni kupuje, ampak kje je blago elegantno, dobro in vztrajno.

Ker sem ravnokar bil na Dunaji in nakupil prav vredno blaga na debelo, sem v stanu ne le svoje konkurente glede nizke cene daleč prekositi, ampak to, kar jaz prodajam, je glede elegancie in vztrajnosti boljše od vsega drugega. Zadosti je le enkrat priti v mojo zalogo, vsak kupec se lahko prepriča, da je res, kar sem rekel, in si mej blagom lahko zbira, kakor mu drago.

Posebno priporočam:

6 zavrtnih robov (krogeljev) za dame, kувriranih, za	le 20 kr.
1 zavrten rob najnovejše fačone	20 "
1 garnitura zavrtnih robov in manšet	25 "
3 vatle zavrtnega riša	25 "
1 zarobljen žepni robec po	7, 10 in 15 "
1 otroški predpasnik, tamburiran	le 25 "
1 otroška srajčica ali 1 par hlače	25 "
1 otroška srajčica iz pike-barhenta	25 "
1 predpasnik za dame s čezprsnikom	25 "
1 " z usnja s čezprsnikom	25 "
1 usnjati pas za dame	le 20 in 25 "
1 perliadem za dame	le 25 "
1 jutranja čepica za dame s trakom olepšana	25 "
1 svilnati robec za broše	25 "
1 robec s čipkami za broše	25 "
1 svilnata mreža za na glavo	25 "
1 svilnati ali ovčje volnati erharp	le 15, 20 in 25 "
1 pentlja iz kožuškovine ali svile za dame	le 25 "
Nogovnice za dame in gospode male in velike	le 15, 20 in 25 "
par nogovični trakovi, par po	15, 20 in 25 "
žiljni ogrejevniki in štelceljni	15, 20 in 25 "
mreže za lase	od 5 kr. in više
zagrinjalne čopi s pozlačenjem	le 25 kr.
1 orodje svarilni robec	25 "
6 svilnatih pentelj (maš) za gospode	25 "
3 svilnati zavrtniki za gospode	25 "
1 svilnata zavrtnica na mašini narejena za gospode	25 "
1 svilnata oksfortna zavrtnica za gospode	25 "
1 garnitura zelo elegantnih zapestnikov in šemisetne gumbi	le 20 in 25 "
1 suknena zimska kučma za gospode	le 25 "
prsrne vloge za srajce za gospode	le 20 in 25 "
obrambnike za hlače par	20 in 25 "
tekoče preproge vatel	20 in 25 "
svilnati trakovi vsake barve, 4, 3, 2 in 1 vatel	le 25 "
cvetlice, pušeljci in gvirlande	le 20 in 25 "
100 šivank z zlatimi ušesi	le 25 "

Vsake vrste priprave za modistino po smešno nizkej ceni.

Razum tega še tisoč drugega blaga po neverjetno nizkih cenah.

Slednjič dovoljujem si še opozoriti na to, da imam vedno le najnovejše reči v zalogi, da se tedaj nij bati, da bi kdo dobil preležano blago za novo.

Naročila iz dežele se točno izvršujejo. Kar ne pristojta, se radovoljno izmenja.

A. J. Fischer,

v Ljubljani pred železnim mostom št. 222.

Tužci.
20. decembra:
Kyropa: Weis iz Dunaja. — Flis iz Trbovlja.
— Semič iz Gorenjskega.
Pri Stomu: Treun iz Dunaja.

Dve puški

(v najboljšem stanu) (451—1)
s pušicami na tarčo streljati, sta radi razpuščenja streljskega društva cenó za prodati. Natančneje pové: **S. Meglič**, učitelj na Vranskem (Franz b. Gili).

Pripravna

božična darila

v mnogobrojnej izbiri po najnižjih cenah
priporočá (439—3)

Niklas Rudholzer,

v zvezdnej aleji št. 25, polog gledališča.

Za novo leto in božica
Na veselost otročiča
Lepe igrače jaz ponujam,
Ker se

„Andrej Schreyer“

imenujam.

Funce, oblečene in samo v srajci,
Tudi take, ki vpijejo: mama in papa,
Živali z repetnicami, posebno lepi zajci,
Ognjišča in kuhinje iz črnega ploha.
Konje in krave, pesi in osle
Slone pa kače in druge zverine,
Mačke in tigro, leve in kozle,
Ptice in paze, najlepš' peteline,
Rogove za lovce, gosle, kitare,
Čake in sablje, flinte in bobne
Trompete in flavte, in druge piščare,
Orgelce in harmonike, velike in drobne,
Jaslice, gledišča in stole za otroke,
Železnice z masino in naslikanim vozom,
Arhe Noeta in vozove za pelat na roke,
Prodajalnice z blagom v prahu in kosam,
Postelje in zibelke, kostnje in škrine,
Bukvice s podobam, smešne in verne,
Leteči angelji in tisoč drugih reči,
Zgornji, gospodom posebno priporočí.

(422—4)

Prvi ljubljanski

27 kr.

manufakturnega in moder-
nega blaga magazin
Josipa Nassa,

v Maliovej hiši,

na voglu Hradeckyevega mosta,

priporočá za sasono svojo novo bogato in mnogo-
vrstno zalogo modernega blaga za dame in gospode.

Posebno se opozori na:

Snovi za obleke, jedno in večbarveni, ovčje
volnati 27 kr.
Barhent, višnjevi, temni, rujavi, bel in več-
barveni 27 "
Svilnati trakovi v vseh barvah, 3, 2, 1 $\frac{1}{2}$, in
1 vatel 27 "
Cvetlice, najnovejše facone, za žalovanje in
za bal pušeljci 27 "
Kreton, turški izgledki za koltre na postelje 27 "
Kolire, robci za na glavo, šerpice, ovčja volna 27 "
Zavratniki za gospode in dame 27 "
Pehljači iz lesa in Machée 27 "
Gradl v večjih načrtih 27 "
Garniture zavratnih robov (krogljev) in manšet 27 "
šemisete in manšetne gumba 27 "
Brisalke in servijete na komad in vatel 27 "
Platno in sieer Rumbursko in ko preja teško
blago 27 "
Kotoni za mobilje, čudovito lepi izgledki 27 "
Nogovice za dame in gospode, iz pavole in
ovčje volne 27 "
Preproge, iz prave angleške jute 27 "
Zagrinjala in čopi za zagrinjala 27 "
Kazven tega še tisoč drugega blaga po čudovito
nižkej ceni po 27 kr. in velika izbira blaga po višjih
cenah.

Izgledki in ceniki blaga razpošiljajo se na za-
htevanje, naročila iz okolice izvrše se natančno in
nepriustojče jemlje se radovoljno nazaj. — Pisma naj
se pošljejo pod naslovom:

Josip Nass,

v Ljubljani,

(444—2)

v Maliovej hiši, na voglu Hradeckyevega mosta.

Lekarna Piccoli

„K angelju“
v Ljubljani.

pripravlja

Dorško olje

(Dorsch-Leberthran-Öel)

iz sale kitovih jeter, v katerem je
železni jod (Jodür)

V 35.00 gramih olja iz sale kitovih jeter je
14 centigramov železnega joda (Protojoduretum
ferri.) (132—160)

Jaz ne bodem opisoval učinek že-
leznega joda, ker ta je obče znan in se
vporablja splošno v zdravilstvenih stroki.

Ta učinek pak postane važnejši,
ako se združi z oljem iz sale kitovih jeter
in je posebno zdaten v vseh onih slu-
čajih, v katerih se more brzo pomagati
oslabljeni redilnej delavnosti; kjer se
mora dostaviti krvnej cirkulaciji večja
kolikost teh elementov, kateri kri či-
stijo, ter s tem dajejo napravam sopenja
večjo delavnost in pripomorejo do ustva-
ritve zdravnejše in večje krvne mase.

Jaz morem jih tedaj najtopleje pri-
poročati kot najboljši pripomoček proti
bramorjem (škrofeljnom), rakitis, kroni-
čnim izpustkom na koži, pljučnim kataru
in jetiki.

Nakazanje o rabi. Olja iz sale ki-
tovih jeter uživa se po 10 gramov tri-
krat na dan ali po zdravniškem predpisu.

Cena jedne steklenice 1 gl. av. velj.

Da se ponarejenju izogne, vti-
sneno bode moje ime na vsakej steklenici.

Razprodaja.

Zaradi prihodnjih božičnih in novoletnih
praznikov, in ob jednem zaradi bližjemu se
predpustu vpeljal bode

J. Sparovic

v Ljubljani, na glavnem trgu št. 13,

Razprodajo

svoje dobro sortirane zalogo
juvelnega, zlatega in srebrnega blaga
po fabriškeji ceni.

Čestiti p. n. kupci naj se dobrotno osve-
dočijo od soliditete, finosti in polne teže
uradno punciranega blaga. (440—2)

S spoštovanjem

J. Sparovic.

Za sasono!

27 kr.

Žametasti in svilnati traki,
široke preproge (tepihe),
 $\frac{1}{4}$ in $\frac{1}{2}$ šir. laneno, prejno
in usnjato platno, $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$ in
 $\frac{1}{2}$ šifon, lanene-damast-
brisavke, servijete, atlas-
gradl, sedne, mrežne in
mušelinaste pregrinjale,
oksford za srajce in drugo
manufakturno blago.

Vedno velika in bogata
zaloga volnatega blaga
za obleke, Rips, Lustre,
Diagonal- in blago za
plaide, stanovitne barve
Kosmanoser-berkal, mo-
derna barhenta za obla-
čila, vrvicasti in piket-
barhent.

Najnovejši:
Kniker bokser intarir noplé.

Laneno in moderno blago,

garantira za dobro in stanovitno blago,
vse doma izdelano.

Naslov: Fabrikna zaloga in glavna zaloga blaga
prve združene gorske tkalske konsorcije fabrikantov,
Dunaj, Mariahilferstrasse 72,

Pošiljajve vrše se brzo proti poštnemu povzetju.
Izgledl zastonj in frankiran.

(301—27)

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Darila

za božič i novo leto

kupujejo se najboljša in najpraktičnejša v

M. Neumann-ovej

zalogi obleke za gospode

v Ljubljani, v Lukman-ovej hiši.

Kožuh za mesto ali potovanje	a. v. gl.	45—80
Zimska suknja	" "	18—45
Suknja za lov	" "	7—15
Ponočna suknja	" "	10—24
Menchikov	" "	22—40
Plašč za dež prave gume	" "	9—13
Črna obleka za salon	" "	25—45
Zimske hlače	" "	7—10

(435—4)

Obleke za dečke in otroke

v največji izbiri, poleg tudi

jopice za gospe

najnovejšega facona in po najnižjih cenah.

Vnanja naročila se točno oskrbó, nepristujoče
izmenja se brez zadržka.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.